

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

Naar Ministeriet herved forelægger Rigsdagen et Forslag til Lov om Ændringer i og Tillæg til Folkeskoleloven af 24. Marts 1899, er det ikke Hensigten hermed at søge Lovens Bestemmelser ændrede paa principielle Punkter lige saa lidt som det er Hensigten at gøre nye af den nævnte Lov ikke behandlede Spørgsmaal til Genstand for Lovgivningsmagts Overvejelse. Folkeskolen er efter den omfattende Reform i 1899, der medførte ikke blot en fuldstændig Omordning af samtlige Lærer- og Lønforhold men tillige Ændringer i saa godt som alle Kommuners Skolegangs- og øvrige Undervisningsbestemmelser, endnu ikke kommet saa meget i Ro, at en ny væsentlig Reform vil være betimelig. Hertil kommer, hvad de paagældende nye Spørgsmaal angaar, at det vel maa indrømmes, at der her foreligger Forhold af betydelig Vægt, i hvilke Ændringer i det bestaaende — før eller senere — ville være velbegrundede, men om hvilke man paa den anden Side maa erkende, at der endnu ikke er vundet fuld Klarhed over, hvorledes de bør løses. Dette gælder Spørgsmaalet om en nærmere Ordning af de private Skolers Forhold (jfr. Afsnit V. i det af Folketinget i Rigsdagssamlingen 1895—96 ved 2den Behandling vedtagne Skolelovsforslag), det gælder Organisation af en fortsat Undervisning for Børn, der ere udskrevne af Skolen, en Sag, der har været optagen til Drøftelse ved tidligere Skolelovsforslag, og det gælder ikke mindst Spørgsmaalet om en Omordning af Tilsynet med Folkeskolens Undervisning ved Ansættelse af Skoleinspektører og eventuelt i Forbindelse dermed en Ændring i Kaldsretsbestemmelserne.

Hvad dernæst angaar Ændringer i de af Skoleloven behandlede Forhold, maa man navnlig holde for, at der med Hensyn til Hovedvejene, ad hvilke enhver Folkeskolelov maa søge Undervisningen forbedret: Forøgelse af Undervisningstiden og Formindskelse af Børnetallet — og dermed af Aldersomraadet — i Klasserne, ikke — eller i alt Fald ikke for Tiden —, vil kunne være Tale om at gaa videre end sket er ved Loven. Ethvert Forsøg i saa Henseende vilde med Styrke kunne tilbagevises under Paaberaabelse af

de pekuniære Hensyn, som uafviseligt maa tages til Befolkningens Ydeevne, paa hvilken der herved i større eller mindre Grad vilde trækkes Veksler, indirekte gennem Afsavnet af de ældre Børns Arbejdskraft og direkte gennem Udgifter til nye Lærerkårer. Heller ikke synes der, hvad Folkeskolelovens andet Hovedformaal angaar: Forbedring af Lærernes Lønvilkaar at være Grund til i Princippet at gaa andre Veje eller i det væsentlige at fastsætte andre Løngrænser end de af Loven benyttede.

Ministeriet føler sig saa meget stærkere overbevist om Rigtigheden af denne sin Opfattelse, som de Erfaringer, der ere gjorte siden Lovens Ikrafttræden og de Resultater, hvortil Forhandlingerne med Kommunerne have ført, i det hele angive den under Lovens Behandling tilsigtede Fremgang i begge Henseender, hvorom man skal meddele nedenstaaende kortfattede Redegørelse, idet man angaaende Klassedelingen skal henviser til detailleret Fremstilling af disse Forhold i det sidste Hefte af de paa Ministeriets Foranstaltning udgivne tabellariske Meddelelser om Folkeskolen, af hvilke Meddelelser Eksemplarer ville blive Rigsdagen tilsendte.

Det vil heraf navnlig med Interesse erfares, at den Beregning, som paa Grundlag af Oplysninger fra Ministeriet blev gjort i Folketingsudvalgsbetænkningen af 6. Februar 1896 over, i hvor mange Tilfælde for *Landets* Vedkommende det i Lovens § 7 fastsatte Gennemsnitsmaksimum for Børnetallet i Klasserne vilde nødvendiggøre Nedbringelse af dette Tal, med al ønskelig Nøjagtighed svarer til det faktiske Forhold, idet Beregningen angav Tallet til 356, medens der den 31. December 1901 i 371 Tilfælde var sket en Forandring i den bestaaende Ordning i den heromhandlede Henseende, hvorved bemærkes, at de faktiske Ændringer i adskillige Tilfælde, som selvfølgelig ikke kunde tages i Betragtning ved Beregningen, er sket frivilligt fra Kommunernes Side. Af de nævnte 371 Tilfælde betyde de 308 en Forøgelse af Tallet af Skolens fremadskridende Klasser og de 63 Oprettelse af nye Skoledistrikter, hvilket med Hensyn til Spørgsmaalet om Opnaaelsen af en